

Kako djetetu približavamo svijet i proširujemo iskustvo?

Dijete ima potrebu razumjeti svijet oko sebe i već odmalena traži roditelje da nešto s njim rade i uživa u njihovom objašnjavanju. To su dragocjeni trenuci zajedničkog iskustva djeteta i roditelja zbog kojeg dijete uči. Primjerice, kad roditelj povede dijete na tržnicu i objašnjava mu što se tamo događa, pokazuje, imenuje, opisuje... Međutim, nema zajedničkog iskustva ako se dijete bavi jednim, a roditelj nečim drugim – primjerice, dijete jede, a majka hraneći ga gleda televiziju ili ekran mobitela. Za djetetovo učenje važno je da i roditelj bude usmjeren na hranjenje i o tome razgovara s djetetom (*Baš je fina ova zelena juha od graška, njam-njam!*).

Dijete najbolje uči u svakodnevnim životnim situacijama u kojima je zajedno s roditeljem koji prepoznaje i slijedi djetetov interes i znatiželju te mu objašnjava ono što ga zanima o svemu što dijete okružuje i događa se oko njega. Nema boljeg „učitelja“ od roditelja koji djetetu s oduševljenjem opisuje i objašnjava ono što dijete radi i doživljava.

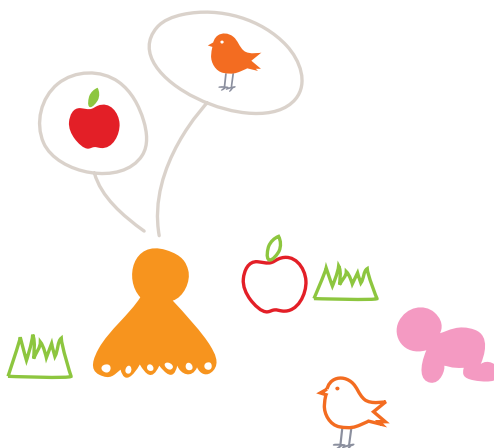
Kako roditelj djetetu približava svijet, proširuje i obogaćuje djetetovo znanje i iskustvo?

A — pomaže djetetu da se usredotoči na stvari i događaje u okolini

- usmjerava djetetovu pažnju, pokazuje ono što želi da dijete vidi
- Vidi kako leti avion...; Slušaj kako je vesela ova glazba, kao da netko stupa...; Pomiriši ovo u loncu, na što te podsjeća?...

B — unosi značenje i oduševljenje u ono što dijete doživljava

- imenuje i opisuje djetetu stvari, aktivnosti, ljude i zajedničke doživljaje, pokazujući pritom osjećaje i oduševljenje – dijete tako doznaje kako se što zove, čemu služi i sl., ali uči i što je dobro, a što nije; što je lijepo, što je prihvatljivo, što je žalosno itd.

Djetetu treba vođenje da bi svijet dobio smisao. Kao kada smo u nepoznatoj zemlji pa nam je potreban prevoditelj.

C — proširuje i obogaćuje djetetova iskustva objašnjavanjem, uspoređivanjem i maštom

- daje nazive predmetima koje dijete vidi, imenuje osobine igračke koju je odabralo (npr. *kotrlja se – okruglo je, plavo je kao nebo, teško je*)
- proširuje djetetov verbalni iskaz (npr. *Da, to je lopta – lopta je velika, lopta je crvena, lopta skače...*)
- povezuje djetetov doživljaj s onim što je već bilo ili će tek biti (*Sjećaš se kada smo bili kod bake i onda smo mijesili kolače?; Kada budeš veći, i ti ćeš ići u školu kao Vedran.*)
- Imenuje i objašnjava što vidi u slikovnici i proširuje u skladu s djetetovim mogućnostima i iskustvom (npr. *zašto, otkuda je to, na što ga podsjeća, što će se zatim dogoditi*)
- Kod starije djece oslanja se i na priče, ističe sličnosti i razlike – proširuje veze i odnose i izvan neposrednog iskustva (npr. uz pričanje priče „Tko je Videku sašio košuljicu“ komentira: *I svi su bili jako ponosni što su pomogli Videku. Sad mu nije hladno. I ti voliš pomagati, pomažeš meni kada brišemo prašinu i ja sam ponosna na tebe.*)
- pretvara sliku u priču ili u neki logičan slijed, usporedbu, zamišljanje.

Pažnja koju dijete i roditelj zajednički usmjeravaju na nešto (npr. kad roditelj djetetu nešto pokazuje i objašnjava) te proširivanje/ obogaćivanje djetetovog iskustva ono je što najsnažnije određuje dječji intelektualni razvoj u ranoj dobi.

Dobro je da dijete susretne raznolike načine proširivanja iskustva (umjetničke, moralne, znanstveno-tehničke, itd), da ima susrete s raznim ljudima jer tako se aktiviraju svi njegovi potencijali. (Hundeide, www.icdp.info)

Kada i gdje možemo proširiti i obogatiti djetetovo iskustvo?

- svakodnevne situacije – u kući i izvan nje, igračke, slikovnice...
- susreti s odraslima i djecom...
- susjedstvo, dućan, pošta, ambulanta, bolnica
- knjižnica, knjižara, knjige, slikovnice
- dječje kazalište, kino, koncerti, izložbe, događanja u zajednici
- park, zoološki vrt, botanički vrt
- kolodvor, luka, aerodrom
- izletišta, putovanja...

Čitajmo im od najranije dobi

- upišimo sebe i dijete u knjižnicu.